

Fra: Torkild T. Todsén
Adresse: Tumbøl Søndermark 9
Postnr: 6200 Aabenraa
EMail: ttt@baer.dk
Må offentliggøres på hjemmesiden: Ja

Til Miljø- og Planlægningsudvalget

Motorvejsprojektet Kliplev - Sønderborg viser, at de internationale naturbeskyttelsesområder ikke er beskyttet i tilstrækkeligt omfang her i landet. Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektivets regler følges ikke af de danske myndigheder og det ser ud til, at det skyldes manglende implementering af reglerne i dansk lovgivning samt manglende politisk vilje til i tilstrækkelig grad at beskytte de udpegede naturområder.

Der er derfor sendt en klage til EU-Parlamentet og Kommissionen. (Andragende nr. 980/2007. Efterfølgende er der fremsendt supplerende bemærkninger. Se vedhæftede bilag.

Med venlig hilsen

Torkild T. Todsén

Andragende nr. 980/2007

Til
Udvalget for Andragende og
Europa- Kommissionen

Danmark den 8. december 2008

Foranlediget af Miljøministeriets svar (den 17. juli 2008) på åbningsskrivelse (Europa - Kommissionens åbningsskrivelse 2006/4993) om anvendelse af habitatdirektivet (92/43/EØF) ved planlægningen af motorvej i Sønderjylland, fremsendes hermed supplerende bemærkninger til den af borgergruppen tidligere fremsendte klage (Andragende nr. 980/2007).

Der er nu tale om flere lovovertrædelser begået af de danske myndigheder i forbindelse med udarbejdelse af et motorvejsprojekt, der forbinder Sønderborg med den eksisterende motorvej E45 og undervejs går igennem et Habitat og Fuglebeskyttelsesområde ved Hostrup sø. Både den første plan (udarbejdet af Sønderjyllands Amt) med myndighedernes godkendelse i juni 2005 samt den anden plan (udarbejdet af vejdirektoratet) med myndighedernes godkendelse i marts 2008, er i uoverensstemmelse med Habitatdirektivets artikel 6, stk. 3. Vi mener ikke, at der foreligger vurderinger, der på saglig videnskabelig vis dokumenterer, at en motorvej gennem Habitat- og Fuglebeskyttelsesområdet ved Hostrup sø ikke vil påvirke det beskyttede naturområde i ugunstig retning. Tværtimod er der flere forhold, der tyder på en forringelse af bevaringsstatus for de beskyttede naturtyper, padder og fugle.

Første plan udarbejdet af Sønderjyllands Amt

Den 24 september 2001 giver Miljø- og energiministeren Sønderjyllands amtsråd lov til at fravige planlægningsforbud og tilladelse til at iværksætte planlægningen af en motorvej mellem motorvej E45 og Sønderborgområdet sammen med krav om, at en række vilkår skal opfyldes.

Den 30. juni 2005 giver Skov- og Naturstyrelsen principgodkendelse til motorvejsprojektet efter naturbeskyttelseslovens § 20. Samtidig ophæver miljøministeren ministeriets indsigelse fra 30. marts 2004 og giver amtet tilladelse til at godkende regionplantillægget for motorvej mellem Kliplev og Sønderborg med tilhørende VVM-redegørelse.

Den 22. november 2006 videregiver Sønderjyllands Amt VVM-tilladelse til at påbegynde projektet for en ny motorvej mellem Kliplev og Sønderborg til Vejdirektoratet. Tilladelsen gives på vilkårene, der er anført i det vedtagne regionplantillæg fra september 2005 samt i den tilhørende VVM-redegørelse og i skitseprojektet.

Anden plan (ny linieføring) udarbejdet af Vejdirektoratet.

Vejdirektoratet følger ikke vilkårene i det vedtagne regionplantillæg med tilhørende VVM-redegørelse. Vejdirektoratet udarbejder en ny plan for vejstrækningen fra Søgård, gennem Habitat- og Fuglebeskyttelsesområdet og ud til den eksisterende motorvej E45.

Der er forbud mod at planlægge nye større vejanlæg i internationale naturbeskyttelsesområder, jf. § 3 stk. 2 i bekendtgørelse om afgrænsning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder.

Vejdirektoratet har ingen tilladelse fra Miljø- og energiministeren til at lave en ny plan (fravige planlægningsforbuddet) i forhold til den eksisterende plan og overtræder således det gældende planlægningsforbud. Begrundelsen for at lave en ny linieføring er, ifølge vejdirektoratet, sket på baggrund af en blanding af følgende (ifølge ref. fra møde om naturforhold, 20 april 2007, www.vejdirektoratet.dk) :

- Projektet gennemskår en transformerstation
- Der var en meget skæv skæring mellem motorvejen og Søgårdsvej (dyrt at lave en brokonstruktion)
- Tilslutningsanlægget ved st. 7 bliver mindre dominerende
- Indgrebet i habitatområdet bliver mindre
- Undgår berøring af et § 3 område
- Berører Søgårdslejren og Søgårdslejrens arealer mindre
- Ændringen kommer dog til at berøre et mindre areal med fredskov
- Ca. 5 ejendomme må fjernes ved ændring (flere af disse måtte forvente støjgener ved det oprindelige projekt)

Det ser ikke ud til, at udarbejdelsen af en ny linieføring især har været begrundet i de forpligtigelse, der følger efter Habitatdirektivet, idet man så skulle have valgt én af de foreliggende alternative vejløsninger, der slet ikke berører Habitat- og Fuglebeskyttelsesområdet ved Hostrup Sø.

Mangelfuld beregning af kvælstofbelastning

Der er ikke foretaget en beregning af, hvor meget den nuværende trafik på vejene omkring Habitatområdet Hostrup Sø belaster området med kvælstof. På motorvej E45, der på en lang vejstrækning grænser helt op til den vestlige del af Habitatområdet, er årsdøgnstrafikken 25.100 biler (2007) og trafikken er her steget med 4.800 biler på 5 år. På Flensborgvej, der går lige igennem Habitatområdet og meget tæt på den østlige side af Hostrup Sø, er årsdøgnstrafikken 5.200 biler (2007).

Den planlagte motorvej syd for Hostrup Sø med en forventet trafik på ca. 9.000 biler (2015), vil medføre øget trafik både på E45 og Flensborgvej. Denne merbelastning, der er en direkte følge af motorvejsprojektet, er udeladt i de foretagne beregninger og vurdering af projektets påvirkning af Habitatområdet og det er i strid med Habitatdirektivet artikel 6, stk.3. Man undlader, at vurdere motorvejens samlede konsekvenser for Habitatområdet på længere sigt.

I VVM-redegørelsen er den årlige depositionbelastning udelukkende beregnet på en strækning af I-løsningen øst for motorvej E45 (VVM s. 129). De kvælstoffølsomme naturtyper ved Hostrup Sø bliver belastet med meget mere kvælstof, end hvad der oplyses i Miljøministerens svar til åbningsskrivelsen fra Kommissionen. Man forsøger nærmest at få påvirkningen til at blive lig nul. Ud over kvælstof belastes området også med mange andre miljøskadelige stoffer fra biler samt salt, når vejene saltes om vinteren.

Motorvejsprojektet vil være med til at forværre en ugunstig bevaringsstatus for de kvælstoffølsomme naturtyper i Habitatområdet.

Ved at vælge en bedre alternativ vejløsning, vil Habitatområdet slippe for denne merbelastning med kvælstof og anden forurening forårsaget af biler.

Trafikstøj kan påvirke fugle

Motorvejsprojektet mellem Kliplev og Sønderborg belaster Fuglebeskyttelsesområdet ved Hostrup Sø. Der foreligger forskning, der dokumenterer, at en motorvej og andre trafikerede veje kan medføre negative konsekvenser for fuglelivet som følge af støj, lys, stres og trafikdrab.

I VVM-redegørelsen side 52 – 53 (Sønderjyllands Amt september 2005) oplyses det, at Rørdrum tidligere har ynglet i Hostrup sø nær I-løsningen. Det samme gælder for Tinksmød. Hedehøg er fundet ynglende inden for de seneste år i nærheden af projektområdet. Der er således flere af de beskyttede fuglearter, der har mulighed for at yngle i nærheden af motorvejsprojektet og kan blive påvirket af forstyrrelse som f.eks. trafikstøj fra motorvejen.

Ifølge Habitatdirektivet artikel 6.3 skal man anvende nyeste tilgængelig viden i en konsekvensvurdering. Dette krav bliver ikke opfyldt i VVM rapporten. Her anvendes forskellige generelle betragtninger uden henvisning til videnskabelig viden på området. Der skrives følgende :

Fugle vænner sig generelt til regelmæssige forstyrrelser som f.eks. trafikstøj, hvorimod regelmæssige besøg af spadserende forstyrer mere. Mange steder yngler fugle tæt op af trafikerede veje og det vurderes derfor at et ændret trafikbillede ikke vil ændre forstyrrelsen af fuglene væsentlig (side 54 i VVM-redegørelse sept. 2005).

I Miljøministerens svar til EU-Kommissionen bliver ovennævnte påstand ikke underbygget med henvisninger til videnskabelige undersøgelser. I stedet for ændres vurderingen til at påstå, at alle de beskyttede fugle vil befinde sig i et område uden for rækkevidde af støjpåvirkningen fra den nye motorvej. I svarskrivelsen oplyses følgende : *Fuglene på udpegningsgrundlaget er således koncentreret i områder, der ligger langt fra den projekterede vej.* Denne påstand er ikke i overensstemmelse med tidligere oplysninger om bl.a. Rørdrum, Tinksmed og Hedehøg (VVM-redegørelsen side 52 – 53).

Motorvejsprojektet medfører endvidere øget trafik på E45, der på en strækning mod vest grænser lige op til Fuglebeskyttelsesområdet og øget trafik på Flensborgvej, der går igennem Fuglebeskyttelsesområdet og meget tæt forbi Hostrup Sø. Et område, der bl.a. benyttes som fødeterritorium for Stor Hornugle (side 34 i Drifts- og Plejeplan for Søgårdlejren). Ifølge en dansk undersøgelse (Knud Flensted 2001) er arter som Havørn, Rød Glente og Stor Hornugle meget følsomme over for forstyrrelser og er i overvejende grad tilknyttet rolige omgivelser. Øget trafik medfører øgede forstyrrelser og større støjbelastning. Betydningen af en øget trafik på de to nævnte veje er ikke vurderet, hvilket er i strid med Habitatdirektivet.

I artikel 6, stk. 3 står der : *Alle planer eller projekter, der ikke er direkte forbundet med eller nødvendige for lokalitetens forvaltning, men som i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter kan påvirke en sådan lokalitet væsentligt, vurderes med hensyn til deres virkninger på lokaliteten under hensyn til bevaringsmålsætningerne for denne.*

Motorvejsprojektet medfører, at en del af forsvarets øvelsesareal bliver inddraget og skal erstattes med andre arealer, der ikke hidtil har været anvendt som øvelsesareal. Endvidere foreligger der planer om en generel øget anvendelse af det militære terræn både uden for og inden for Fuglebeskyttelsesområdet samt planer om at området åbnes mere op for offentlig adgang. Det fremgår af Drifts- og Plejeplan 2005 – 2019 for Søgårdlejren (www.skovognatur.dk/Udgivelser/2005/Soegaardslejren.htm).

Motorvejsprojektet er ikke blevet vurderet med hensyn til forbindelse med ovennævnte ændringer i arealanvendelse og planer som fremgår af Søgårdlejrens Drifts- og Plejeplan 2005-2019 og det er i strid med Habitatdirektivet. De nævnte planer kan medføre øgede forstyrrelser med bl.a. støj fra øget kørsel med bæltekøretøjer, støj fra forskellige handlebaner samt støj og forstyrrelser fra offentlighedens ønskede brug af Habitat- og Fuglebeskyttelsesområdet.

Der findes bedre vejløsninger, der ikke påvirker Habitat- og Fuglebeskyttelsesområdet ved Hostrup Sø

Grundvandssænkning i anlægsfasen

Den opnåede godkendelse fra miljøministeren (30 juni 2005) er baseret på VVM-redegørelsen for det oprindelige projekt. Nu fremgår det, i Miljøministerens svar på åbningsskrivelse fra Kommissionen, at motorvejsprojektet er ændret således, at der ikke er behov for en midlertidig grundvandssænkning. men der er tilsvarende ikke foretaget en revision af VVM-redegørelsen. Det er stadig den samme VVM-redegørelse med dens fejl og mangler, der ligger til grund for motorvejsprojektet. Et krav om at få udarbejdet en revideret VVM-redegørelse på grund af ændringer i projektet, er blevet afvist. Det virker forkert, at man kan ændre og revurdere et projekt, der har været igennem den krævede procedure uden, at der skal laves en revideret VVM-redegørelse. Den gennemførte ændring burde have været foretaget på et tidligere tidspunkt i processen.

I den gældende VVM-redegørelsen (s. 54) står der : I detailfasen vil der ske en nærmere vurdering af projektet med henblik på at minimere påvirkningen af de hydrologiske forhold i habitatområdet og sikre, at der ikke vil blive tilledt forurenede vand til vandområder inden for Habitatområdet ved Hostrup Sø. Omfanget af midlertidig grundvandssænkning i anlægsfasen vil blive begrænset mest mulig og kun ske i perioden august – januar, hvor påvirkningerne er vurderet til at være meget begrænsede.

På side 55 (i VVM-redegørelsen) står der : Moseområderne nord for Kliplev i habitatområdet Hostrup Sø berøres ikke direkte, men kan påvirkes uheldigt, hvis der foretages grundvandssænkninger. Eventuelle midlertidige grundvandssænkninger under anlægsarbejderne kan medføre uoprettelige ændringer af vegetationen og der vil i forbindelse med detailfasen ske en nærmere vurdering af projektet med henblik på at minimere påvirkningen af de hydrogeologiske forhold i Habitatområdet, herunder sikre, at omfanget af midlertidig grundvandssænkning i anlægsfasen begrænses mest mulig f.eks. ved kun at ske i perioden august – januar.

Konklusion

Det foreliggende motorvejsprojekt mellem Kliplev og Sønderborg bør stoppes, idet der ikke foreligger en objektiv og saglig vurdering, der dokumenterer at Habitat- og Fuglebeskyttelsesområdet ved Hostrup Sø kan opretholde en gunstig bevaringsstatus for de beskyttede naturtyper, padder og fugle området er udpeget for, såfremt der etableres en motorvej gennem området. De danske myndigheders beslutning er ikke i overensstemmelse med Habitatdirektivet.

Der bør vælges én af de alternative vejløsninger, der ikke berører Habitat- og Fuglebeskyttelsesområdet ved Hostrup Sø. Det er både miljømæssigt, trafikafviklingsmæssigt og samfundsøkonomisk bedre løsninger.

Torkild T. Todsén
Den 8. december 2008
Aabenraa, Danmark